

[...]

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
Nederland
www.nederlandwereldwijd.nl

Contactpersoon
DVB@minbuza.nl

Onze referentie
DVB/VD-021/2019

Datum 17-07-2019

Betreft Reactie op uw verzoek om informatie

Geachte [...],

Bij brief van 16 januari 2019 heeft u, bij de minister van Algemene Zaken, een verzoek om informatie ingediend met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). U heeft informatie verzocht over het Europees Defensiefonds in de periode van 2015 tot heden.

Bij brief van 20 februari 2019, ontvangen op 21 februari 2019, heeft de minister van Algemene Zaken het verzoek om informatie, conform artikel 4 van de Wob, naar mij doorgezonden. Het verzoek betreft namelijk ook documenten die gedeeltelijk bij mij berusten.

In het verzoek vraagt u een kopie van alle documenten inzake het Europees Defensiefonds, waaronder (maar niet beperkt tot) kopieën van documenten met betrekking tot:

1. *"een ieder contact over het Europees Defensiefonds (waaronder maar niet beperkt tot notulen, (gespreks)verslagen of anderszins weergaven van contact) inclusief omschrijvingen of afkortingen die naar hetzelfde vraagstuk wijzen danwel daar aan raken met onder meer (maar niet beperkt tot) vertegenwoordigers van de defensie industrie, vertegenwoordigers van NGO's, vertegenwoordigers van de rijksoverheid, etc. in de periode 2015 tot heden (ex nunc) waaronder (maar niet beperkt tot) interne en externe correspondentie met inbegrip van gewisselde documenten.*
2. *Inhoudelijke verslaglegging van bovenstaand contact aangaande het Europees Defensiefonds (inclusief omschrijvingen of afkortingen die naar hetzelfde vraagstuk verwijzen, danwel daaraan raken) waaronder maar niet beperkt tot notulen, fiches, (gespreks)verslagen of anderszins weergaven in de periode 2015 tot op heden waaronder (maar niet beperkt tot) interne en externe correspondentie met inbegrip van gewisselde documenten."*

Per e-mail heeft u contact gehad met de Wob-coördinatoren van het ministerie van Algemene Zaken over de reikwijdte van het verzoek. Bij e-mail van 13 februari 2019 heeft u het verzoek als volgt toegelicht:

Datum
17-07-2019

Onze referentie
DVB/VD-021/2019

"Zoals beloofd bij dezen een nadere specificatie van mijn Wob verzoek, dank ook voor deze gelegenheid. Daar per land het aanspreekpunt inzake mijn onderwerp (het Europese Defensiefonds) de regeringsleider is, heb ik het Wob-verzoek bij het Ministerie van Algemene zaken indiende. AZ is voor zover ik begrijp niet alleen aanspreekpunt maar ook coördinerend, dat is de tweede reden waarom het Wob verzoek bij AZ ingediend is. De derde reden is, van mij en mijn procespositie uit gezien, de belangrijkste. Het is onduidelijk welk departement inzake mijn onderwerp wat doet. Wat doet AZ zelf, wat wordt feitelijk gedaan op andere departementen waaronder die van Defensie en Buitenlandse Zaken. Om te voorkomen dat ik bij de bestuursorganen de verkeerde vraag stel kent de Wob voor dit soort gevallen, dus niet algemeen, maar voor dit soort gevallen de doorgeleiding.

Door het Wob-verzoek bij AZ in te dienen voorkom ik nu niet in idem; voorkom ik dat ik bij de verschillende organen de verkeerde vragen stel; en voorkom ik dat ik organen vergeet (bijvoorbeeld het ministerie van Economische Zaken in verband met de positie van het Nederlandse bedrijfsleven). Kortom ik maak in deze zaak waarbij het volstrekt onhelder is welk orgaan wat doet gebruik van de mogelijkheid om het Wob-verzoek bij het aanspreekpunt in te dienen en te wijzen op de mogelijkheid van doorgeleiding. Graag ontvang ik indien u doorgeleid bericht met daarin aan wie u, wanneer en inzake wat u doorgeleide. Ook lever ik een suggestie voor een niet in de wet vastliggende extra handeling, ik vraag u om te overwegen om bij doorgeleiding ook te vragen om teruggeleiding zodat er maar één primaire beslissing komt.

Tot slot aangaande de bestuurlijke aangelegenheid. Ik snap niet goed wat er niet goed zou zijn aan mijn bestuurlijke aangelegenheid, maar ik maak hier graag gebruik van de mogelijkheid om deze wat uit te breiden cq te specificeren. De bestuurlijke aangelegenheden van belang bij mijn Wob-verzoek zijn: veiligheid van Nederland zowel in klassieke militaire zin als in cyber zin; diplomatieke waarden en normen; correct omgaan met mensenrechten, rechtsbeginselen en internationale verdragen en samenwerkingsvormen; bewaken van soevereiniteit; goede bestuursvoering; integriteit; transparantie; en het correct omgaan met publieke middelen."

De minister van Defensie en de minister van Economische Zaken en Klimaat hebben het verzoek om informatie ook ontvangen door middel van doorzending door de minister van Algemene Zaken.

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage.

Datum
17-07-2019

Onze referentie
DVB/VD-021/2019

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 16 documenten aangetroffen met de daarbij horende bijlagen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage bij dit besluit is gevoegd. Dit betreft documenten die door het ministerie van Buitenlandse Zaken zijn opgesteld in het kader van het Europees Defensiefonds en die betrekking hebben op de positiebepaling en appreciatie door het ministerie van Buitenlandse Zaken t.a.v. het voorstel. Het ministerie van Defensie is eerstverantwoordelijk voor het Europees defensiefonds.

Besluit

Gedeeltelijk openbaar

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, opgenomen in de documenten met nummers 1, 3.1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.1, 12.1, 13, 14 en 16.1 gedeeltelijk openbaar te maken.

Met betrekking tot de documenten met nummers 1, 3.1, 5, 9, 10, 11.1, 12.1, 13, 14 en 16.1 verstrek ik de verzochte informatie door kopie ervan te geven. Met betrekking tot de documenten met nummers 4, 6, 7 en 8 verstrek ik de verzochte informatie, met inachtneming van artikel 7 van de Wob, door de letterlijke inhoud ervan in afzonderlijke documenten te verstrekken. Dat betreft de informatie uit documenten met nummers 6, 7, 8 die is overgebleven nadat ik de uitzonderingsgronden van de Wob heb toegepast. Het betreft tevens de informatie uit het document met nummer 4. De overige informatie uit dit document valt niet onder de reikwijdte van het verzoek.

Van de niet openbaar gemaakte informatie is in de inventarislijst aangegeven welke artikelen van de Wob van toepassing zijn. Daarnaast is in de documenten met nummers 1, 3.1, 5, 9, 10, 11.1, 12.1, 13, 14 en 16.1, bij informatie die niet openbaar wordt gemaakt, de toepasselijke uitzonderingsgrond opgenomen.

Niet openbaar

Ik heb besloten een deel van de door u gevraagde informatie, opgenomen in de documenten met nummers 3.2, 11.2, 12.2 en 16.2 niet openbaar te maken. Dit betreft conceptteksten van BNC fiches en conceptantwoorden op Kamervragen. De finale versies van deze fiches en antwoorden zijn reeds openbaar. Op de inventarislijst is aangegeven welk artikel van de Wob van toepassing is.

Na verwijdering blijft geen informatie meer over

In de documenten met nummers 2 en 15 blijft er na weglating van de informatie die ik weiger op grond van de Wob geen informatie over de bestuurlijke aangelegenheid over die voor afzonderlijke verstrekking in aanmerking komt. Ik heb daarom besloten deze documenten in zijn geheel niet openbaar te maken.

Datum

17-07-2019

Onze referentie

DVB/VD-021/2019

Buiten reikwijdte verzoek

Een aantal onderdelen van documenten valt buiten de reikwijdte van uw verzoek. Die informatie betreft namelijk een ander onderwerp. Waar dit het geval is, heb ik dat op de inventarislijst en in de openbaar gemaakte documenten aangegeven onder vermelding van 'niet onder reikwijdte verzoek'.

Voor de motivering voor het niet openbaar maken van informatie, verwijs ik naar het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Overwegingen

Ten eerste attendeer ik u erop dat de Wob niet van toepassing is op informatie die reeds openbaar is. Verder heeft de Wob uitsluitend betrekking op bij het bestuursorgaan berustende informatie die is neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid. Bestaan desbetreffende documenten niet, dan kunnen deze ook niet openbaar worden gemaakt. Ook kent de Wob geen verplichting om gegevens te verzamelen of te vervaardigen.

De informatie waarom u heeft verzocht maak ik openbaar met uitzondering van de informatie waarop de uitzonderingsgronden en beperkingen van de Wob van toepassing zijn. Per document en onderdeel daarvan heb ik beoordeeld in hoeverre informatie openbaar kan worden gemaakt. Voor zover zinnen en passages onleesbaar zijn gemaakt, heb ik steeds aangegeven op welke grond dit is gedaan en de relevante uitzonderingsgronden staan hieronder beschreven.

Betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Met deze uitzonderingsgrond wordt blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling beoogd te voorkomen dat de wettelijke plicht tot het verstrekken van informatie tot gevolg zou hebben dat de Nederlandse internationale betrekkingen schade zouden lijden. Voor de toepassing van deze bepaling is het niet noodzakelijk dat men een

verslechtering van de goede betrekkingen als zodanig met andere landen of met internationale organisaties voorziet. Voldoende is dat men als gevolg van het verschaffen van informatie voorziet dat het internationale contact op bepaalde punten stroever zal gaan lopen, met als gevolg bijvoorbeeld dat het onderhouden van diplomatieke betrekkingen, of het voeren van bilateraal overleg met landen of met internationale organisaties, moeilijker zou gaan dan voorheen, of dat men in die landen of internationale organisaties minder geneigd zou zijn tot het verstrekken van bepaalde gegevens dan voorheen.

Datum
17-07-2019
Onze referentie
DVB/VD-021/2019

Daar waar ik deze uitzonderingsgrond heb gehanteerd is het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten of internationale organisaties in het geding. Het betreft hier informatie met betrekking tot inhoudelijke standpunten van lidstaten van de Europese Unie en de EU-instellingen, inclusief de Europese Commissie, over het Europees Defensiefonds. Het zou de betrekkingen met de betrokken landen en de EU-instellingen schaden wanneer deze informatie openbaar wordt gemaakt. Dit zou de noodzakelijke vertrouwelijkheid en effectiviteit van het diplomatieke verkeer en bilateraal overleg ondermijnen. Afwegende het belang van de internationale betrekkingen en het publieke belang bij openbaarmaking, acht ik het eerste zwaarder wegen.

Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

Op de inventarislijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten heb ik de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding '10.2.a'

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten staan persoonsgegevens. Dit betreft namen, e-mailadressen, telefoonnummers en parafen handtekeningen. Deze gegevens maak ik niet openbaar. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van de genoemde persoonsgegevens de privacy van betrokkenen prevaleert boven het belang van openbaarmaking. De genoemde persoonsgegevens heb ik verwijderd uit de documenten die ik gedeeltelijk openbaar maak.

Met betrekking tot de namen van ambtenaren is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om het beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob.

Op de inventarislijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding '10.2.e'.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "*documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad*" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevendenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

Een aantal van de aangetroffen documenten is opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Het gaat om veronderstellingen, commentaren en conclusies van betrokkenen, die verband houden met de bestuurlijke aangelegenheid, en om informatie in conceptversies van documenten.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien die standpunten zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Daarnaast acht ik het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien conceptversies van documenten worden betrokken in de publieke discussie. Daarbij is van belang dat de definitieve versies van deze documenten, de betreffende BNC fiches en antwoorden op Kamervragen, reeds openbaar zijn.

Gelet op het bovenstaande, zie ik dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Datum

17-07-2019

Onze referentie

DVB/VD-021/2019

Op de inventarislijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten, heb ik de toepassing van artikel 11, eerste lid, van de Wob aangegeven met de code '11' als notatiewijze.

Datum

16-07-2019

Onze referentie

DVB/VD-021/2019

Wijze van openbaarmaking

De documenten die door mij openbaar worden gemaakt op grond van de Wob, treft u bij dit besluit in kopie aan.

Plaatsing op internet

De openbaar gemaakte documenten en dit besluit worden geplaatst op www.rijksoverheid.nl, zodat ze voor een ieder beschikbaar zijn.

Mocht u naar aanleiding van dit besluit vragen hebben, kunt u contact opnemen met de directie Veiligheidsbeleid, via DVB@minbuza.nl.

De minister van Buitenlandse Zaken,
namens deze,
De directeur Veiligheidsbeleid

Hester Somsen

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen, gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken, t.a.v. de directie Veiligheidsbeleid, postbus 20061, 2500 EB Den Haag.

Bijlage – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Datum

16-07-2019

Onze referentie

DVB/VD-021/2019

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

[...]

Datum

16-07-2019

Onze referentie

DVB/VD-021/2019

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage – Inventarislijst

Nr.	Datum	Document	Beoordeling Wob
1	30-11-2016	E-mail inzake bulletin Europees Defensie Actieplan	Gedeeltelijk openbaar 10.2.e
2	12-12-2016	Berichtenverkeer inzake verslag EDAP-bijeenkomst met Commissie vertegenwoordigers	Niet openbaar 10.2.a 10.2.e
3.1	19-12-2016	Memo inzake BNC Fiche Europees Defensie Actieplan	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a 10.2.e 11
3.2		Bijlage bij memo: concept BNC Fiche	Niet openbaar 11
4	20-01-2017	Two pager MR inzake Europees veiligheids- en defensiebeleid en positionering NL	Gedeeltelijk openbaar Gedeeltelijk niet onder reikwijdte verzoek
5	31-01-2017	Berichtenverkeer inzake bezoek Europese Commissie aan Den Haag inzake EDAP_EDF	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a 10.2.e 11
6	21-02-2017	Berichtenverkeer inzake verslag Implementation Steering Group EDAP	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a 10.2.e
7	28-03-2017	Berichtenverkeer inzake verslag Implementation Steering Group EDP/EDF	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a 10.2.e
8	17-05-2017	Berichtenverkeer inzake verslag Implementation Steering Group EDAP	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a 10.2.e
9	09-06-2017	E-mail inzake Bulletin eerste appreciatie Cie-voorstel EDF (incl reactie M)	Gedeeltelijk openbaar 10.2.e 11
10	12-06-2017	Berichtenverkeer inzake instructie PSC GBVB	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a 10.2.e Gedeeltelijk niet onder reikwijdte verzoek
11.1	28-06-2017	Memo inzake commissievoorstel Europees Defensiefonds: concept BNC-fiche	Gedeeltelijk openbaar 10.2.e 11
11.2		Bijlage bij memo: concept BNC Fiche	Niet openbaar 11
12.1	21-11-2017	Memo inzake antwoorden op schriftelijke vragen Eerste Kamer incl reactie M	Gedeeltelijk openbaar 10.2.e 11 Gedeeltelijk niet onder reikwijdte verzoek
12.2		Bijlage bij memo: concept-antwoorden	Niet openbaar 11
13	13-06-2018	E-mail inzake M-bulletin: CIE MFK-deelvoorstellen	Gedeeltelijk openbaar 10.2.e

			11 Gedeeltelijk niet onder reikwijdte verzoek
14	10-07-2018	Instructie Ad-hoc working party MFF	Gedeeltelijk openbaar Gedeeltelijk niet onder reikwijdte verzoek
15	10-07-2018	Berichtenverkeer inzake verslag Raadswerkgroep MFK	Niet openbaar 10.2.a 10.2.e Gedeeltelijk niet onder reikwijdte verzoek
16.1	12-07-2018	Memo inzake concept BNC Fiche Commissievoorstel Europees Defensiefonds_reactie M	Gedeeltelijk openbaar 10.2.a
16.2		Bijlage bij memo: concept BNC Fiche	Niet openbaar 11

From: 10.2.e
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Subject: FW: Bulletin: Europees Defensie Actieplan
Date: woensdag 30 november 2016 17:49:08
Attachments: persberichtEDAP.pdf
 woordvoeringEDAPschoon.docx

En ter info voor de GVDB vrienden op de posten.
 Plus als bonus extra bijlage die vanmiddag ook in genoemd overleg is afgestemd.

Groet,
 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: woensdag 30 november 2016 17:46
To: 10.2.e
Subject: FW: Bulletin: Europees Defensie Actieplan

Ter info. In lijn met overleg van eerder vanmiddag met oa DIE, BPZ, DJZ, FIN, AZ, EZ, DEF, PV.
 Groet, 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: woensdag 30 november 2016 17:43
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Subject: Bulletin: Europees Defensie Actieplan

10
 2
 Met dank aan 10.2.e

Europees Defensie Actieplan

- Europese Commissie heeft vandaag (30/11) het Europese Defensie Actieplan (EDAP) gepresenteerd (persbericht in bijlage).
- EDAP volgt op het EU implementatieplan m.b.t. veiligheid en defensie van de EUHV Mogherini op basis waarvan de RBZ van 14/11 een EU ambitieniveau heeft bepaald.
- Met het actieplan geeft de Commissie de lidstaten tools om meer werk te maken van gezamenlijke financiering en ontwikkeling van defensie capaciteiten.
- Het stelt daartoe een Europees Defensie Fonds voor (eerder door Juncker aangekondigd in zijn State of the Union).
- Het fonds bestaat uit 2 onderdelen: een EU-budget voor Research & Development tbv defensie (90 mln voor 2017-2019 en 500 mln per jaar vanaf 2021) & een fonds van circa 5 mld euro waar lidstaten vrijwillig aan bijdragen voor gezamenlijke ontwikkeling van defensiecapaciteiten (bv drones, intel capaciteit, cyber capaciteit, kritische enablers voor missies).
- De Commissie zal de ER van 15-16 december vragen om zich – in globale termen – over het Actieplan uit te spreken.
- Over het actieplan is een notitie opgenomen in dossier AO RBZ en via COM ontvangt u een woordvoeringlijn (voornaamste boodschap: 1. kennis van genomen 2. versterken

GVDB belangrijk voor NL 3. NL zal de voorstellen van de Commissie nader bestuderen).

Groet,

10.2.e

3.1

Van: 10.2.e 19/12 10.2.e 20/12
Aan: B via DG
Datum: 19 december 2016
Onderwerp: BNC Fiche Europees Defensie Actieplan
Nummer: ENV-2016.10858

Reactie M:

11

10.2.e

10.2.e

21/12
Zu ach e-mail act
DEF/ 10.2.e

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

N 1 102 e
DVO.
DG2.
SG, DGES, DIE, BPZ
DIE, BPZ

TER BESLISSING

Datum
16 december 2016
Onze Referentie
DVS/VD-258/2016
Opgesteld door
102 e
T 10.2

memo

BNC Fiche Europees Defensie Actieplan

Aanleiding

- De Europese Commissie publiceerde op 30/11 het European Defence Action Plan (EDAP). De Europese Raad van 15/12 verwelkomde het voorstel en benadrukte daarbij het belang van nauwe betrokkenheid van lidstaten. De voorstellen worden in aanloop naar de Europese Raad van maart en juni 2017 verder uitgewerkt.
- Bijgevoegd concept-BNC Fiche moet nog ambtelijk in BNC en CoCo worden besproken. 11

Deadline voor toezending aan de TK is 13/1/2017.

- De Ministerraad van 9/12 stelde vast dat NL een 'constructief-kritische' houding heeft t.a.v. het EDAP in het algemeen. De MCEU van 14/12 was kritisch over de in het EDAP genoemde mogelijke inzet van *project related debt instruments* en uitzonderingen op het Stabiliteits- en Groeipact (SGP).

Gevraagd besluit

- Zo mogelijk voor het kerstreecs uw reactie op bijgaand concept-BNC Fiche zodat deze voor de jaarwisseling kan worden verwerkt. NL verwelkomt in het fiche o.a. de onderzoekscomponent van het Europese defensiefonds en de CIE-voorstellen voor het versterken van de interne defensiemarkt. NL stelt vragen over de capaciteitencomponent van het defensiefonds en geeft aan geen voorstander te zijn van mogelijke financieringsvormen waarbij LS garant staan voor elkaars schulden na uitgifte van projectobligaties (*joint liability*, neigt naar *Eurobonds*) en mogelijke uitzonderingen op het Stabiliteits- en Groeipact voor bestedingen van lidstaten binnen het defensiefonds. 11
- Het conceptfiche is op ambtelijk niveau afgestemd met MinDEF (penvoerder), minFIN en minEZ en wordt parallel voorgelegd aan de ministers van DEF, FIN en EZ. 11

NL erkent in het fiche veel vragen te hebben over dit deel van het fonds. Het fiche stelt tegelijkertijd dat dit deel van het voorstel verdere uitwerking behoeft en dat NL het belangrijk vindt dat de voorstellen in nauwe samenwerking met de lidstaten verder worden vormgegeven.

ENV-2016.10858

- Interdepartementale bespreking van het fiche vindt plaats in de BNC op 4/1/2017. Behandeling in CoCo op 11/1/2017 en Ministerraad op 13/1/2017. Voor zowel de CoCo als de MR zal het fiche u zoals gebruikelijk toekomen.

Datum
16 december 2016
Onze Referentie
DVB/VD-258/2016

Kern/samenvatting

Essentie BNC Fiche :

- Verslechterde veiligheidssituatie aan flanken van Europa vereist dat EU meer verantwoordelijkheid neemt voor eigen veiligheid. Een **sterker Europees veiligheids- en defensiebeleid** is in strategische belang van NL. Meer capaciteiten in EU LS komen ook de NAVO ten goede.
- Positief dat de CIE binnen korte tijd voorstellen heeft gepresenteerd om de Europese defensiesector te versterken.
- Aantal maatregelen uit het EDAP is reeds in gang gezet. Andere maatregelen zijn nieuw en behoeven verdere uitwerking. Dit moet in nauwe samenwerking met de lidstaten gebeuren.
- NL verwelkomt de **onderzoekcomponent** van het **Europese defensiefonds** en ziet de al lopende *Preparatory Action* als belangrijke stap naar een regulier onderzoeksprogramma voor de periode na 2020.
- NL erkent noodzaak om meer werk te maken van gezamenlijke capaciteitsontwikkeling maar heeft nog veel vragen over de **capaciteitscomponent** van het defensiefonds.
- Aandachtspunten zijn o.a. geen additionele bureaucratie, verdere verduidelijking van toegevoegde waarde t.o.v. bestaande capaciteitsontwikkelingsinitiatieven, rolverdeling tussen CIE en Europees Defensie Agentschap (EDA), en voorgestelde coordinatiemechanisme voor het beheer van het fonds (*coordination board* en *paraplustructuur*). NL heeft de CIE hierover specifieke vragen gesteld en wil graag met CIE in gesprek. De **financiering** van het capaciteitendeel van het fonds bestaat vnl. uit vrijwillige nationale bijdragen van LS aan projecten, mogelijk aangevuld door EU-budget. Ook stelt de CIE voor gebruik te maken van mogelijke *project related debt instruments*. NL is hierover kritisch en wil niet dat het fonds gebruik maakt van financieringsvormen met *joint liability* (gelet op risico's wanneer lidstaten garant staan voor andere lidstaten). NL is geen voorstander van mogelijke uitzonderingen op het Stabiliteits- en Groepact.
- **Investerings in toeleveringsketens**: NL erkent dat bedrijven moeilijk aan projectfinanciering kunnen komen en ziet graag dat deze problemen beter in kaart worden gebracht.

- NL verwelkomt de voorstellen ter **versterking van de interne defensiemarkt**. NL is m.n. voor een *level playing field* waarbij bedrijven uit kleinere landen eerlijke kansen krijgen als hoofdaannemer of toeleverancier.
- NL is voorstander van voorgestelde **synergieën tussen defensie en relevante civiele beleidsterreinen**, zoals satellietcommunicatie, cyber, luchtvaart en maritieme veiligheid. NL ziet uit naar verdere uitwerking van de voorstellen.

Europese Raad 15/12 en krachtenveld:

- De ER riep op tot nadere uitwerking van de voorstellen door alle relevante betrokken partijen. De ER heeft de Raad gevraagd om de voorstellen spoedig

te bespreken en de CIE uitgenodigd om in de eerste helft van 2017 voorstellen te doen voor het instellen van een Europees Defensie Fonds, inclusief de capaciteitscomponent voor de gezamenlijke ontwikkeling van capaciteiten die door LS zijn geïdentificeerd. Ook nodigde de ER de EIB uit om stappen te onderzoeken met het oog op het ondersteunen van investeringen in defensieonderzoek en capaciteitsontwikkeling.

Datum
16 december 2016
Onze Referentie
DVB/VD-258/2016

• **10.2.a**

Bijlagen

- Concept BNC Fiche European Defence Action Plan

4 De overige, niet vrijgegeven informatie valt niet onder de reikwijdte van dit verzoek

Document met nummer 4

Two-pager: Ontwikkelingen Europees veiligheid en defensiebeleid en positionering NL

1. Aanleiding

Na de MR-bespreking van deze 2-pager zal het BNC-fiche m.b.t. het Europese Defensie Actieplan van de Europese Commissie in de MR worden geagendeerd.

3. Ontwikkelingen Europees veiligheid en defensiebeleid in vogelvlucht

Hierop voortbouwend presenteerde de Europese Commissie op 30/11 een Europees Defensie Actieplan. Deze voorstellen hebben als doel de lidstaten te ondersteunen bij het gezamenlijk ontwikkelen van capaciteiten en verbeteren van de defensiemarkt. Voordelen daarvan zijn: groter schaalvoordeel en dus goedkoper en betere interoperabiliteit. Er bestaat nu nog veel fragmentatie.

De Europese Raad van 15-16 december jl. bevestigde de notie dat Europa meer verantwoordelijkheid moet nemen, bekrachtigde de RBZ-conclusies van 14/11 over het EU implementatieplan en verwelkomde het Europese Defensie Actieplan van de Commissie en verzocht de Raad de voorstellen daarin snel te beoordelen. De voorstellen zullen samen met de lidstaten verder worden uitgewerkt. De ER van 9-10 maart a.s. zal zich over de voortgang buigen.

Een Europees defensiefonds voor gezamenlijke ontwikkeling van defensie capaciteiten kan voordelen bieden; met groter schaalniveau zijn mogelijk besparingen te behalen en worden capaciteiten beter op elkaar afgestemd. Wel plaatst Nederland kanttekeningen bij bepaalde voorgestelde financieringsconstructies voor het capaciteitendeel van het fonds. Nederland stelt namelijk de voorwaarde dat deze niet leiden tot wederzijdse garantiestelling en dat de begrotingsregels strikt blijven worden toegepast.

Bijlage 1: Overzicht van dossiers die de komende maanden op tafel komen

Europees Defensie Actieplan, inclusief defensiefonds

- Pakket aan voorstellen van de Commissie om de lidstaten te helpen bij het gezamenlijk ontwikkelen van defensiecapaciteiten en om de defensiesector te versterken. Dit loopt nu nog vaak langs nationale lijnen wat leidt tot fragmentatie, geldverlies en systemen die niet op elkaar zijn ingesteld. Het plan bevat o.a. een voorstel voor een defensiefonds met een *research window* (EU budget voor R&D op defensiegebied) en een *window* voor capaciteitsontwikkeling (met o.a. een intergouvernementeel fonds met vrijwillige bijdragen van lidstaten per project). De Commissie bepleit daarnaast dat de EIB leningen aan defensiesector gaat verstrekken om investeringen in toeleveringsketens (MKB) te bevorderen. Ook wil de Commissie de interne markt verder versterken door betere implementatie van richtlijnen voor aanbesteding en intracommunautaire transfer van defensiegoederen en opvolging van adviezen voor additionele maatregelen om die markttoegang voor het MKB in toeleveringsketens te verbeteren.
- Timing: De ER verzocht de Raad deze voorstellen snel in behandeling te nemen (voorjaar) en verzocht de Commissie om in de eerste helft 2017 een (uitgewerkt) voorstel te doen voor een Europees defensiefonds.
- Kansen: Fonds kan de nodige stimulans geven aan meer gezamenlijke projecten voor het ontwikkelen van defensiecapaciteiten waaraan nu groot gebrek is, gezamenlijke aanpak levert schaalvoordeel op en zal kostenbesparend zijn, extra financierings- en exportmogelijkheden voor Nederlands MKB en Nederlandse onderzoeksinstituten.
NL heeft baat bij verbetering van werking interne defensiemarkt, m.n. bij verbeterde grensoverschrijdende markttoegang op toeleveranciersniveau. Het EDAP mag op dit punt nog ambitieuzer.
- Risico's: Wat zal het capaciteitendeel van het defensiefonds toevoegen t.a.v. bestaande samenwerkingsverbanden? Goed kijken hoe het fonds ingevuld gaat worden. Vrijwillige bijdragen per project lijken geen probleem, maar NL stelt wel de voorwaarde dat dit niet leidt tot wederzijdse garantiestelling en dat de begrotingsregels strikt blijven worden toegepast. Voorkomen moet worden dat alleen de grote defensie industrieën in de grote lidstaten profiteren.

NL is alert op een eventuele ongewenste impact op het business model van de EIB als deze leningen aan de defensie industrie gaat verstrekken.

- De MR ontvangt hierover binnenkort een BNC-fiche met een nadere uitwerking.

Rijks-Intern

EU - Veiligheid - Bezoek Europese Commissie aan Den Haag inzake Europese Defensie Actieplan/Defensiefonds

Van : DVB
Verzonden op : 31 januari 2017 09:48
Forum : EU
Thema : Veiligheid

Samenvatting

Nuttige bespreking tussen CIE en NL ministeries over het Europese Defensie Actieplan (EDAP), inclusief het voorstel voor een Europese Defensie Fonds (EDF), waarbij de CIE de beweegredenen van de CIE goed kon toelichten en van NL zijde een aantal kritische vragen gesteld kon worden.

10.2.a

Van NL zijde gewezen op kritische opstelling t.a.v. project bonds, joint liabilities, SGP/one offs, aanpassing EIB mandaat, en gewezen op NL ervaringen met bilaterale/multilaterale capaciteitsprojecten. Tevens gevraagd naar relaties tussen EDF, EDA, PESCO.

De CIE zal de komende weken ook met andere hoofdsteden consultaties voeren (oa 10.2.a). De formele besprekingen over de uitvoering van het EDAP (Implementation Steering Group) gaan op 17/2 in Brussel van start.

De CIE streeft naar een overeenkomst over het capaciteiten window van het EDF in juni, overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van 15 december jl..

Commentaar

Bezoek van de CIE was een goed initiatief om met NL nader van gedachten te wisselen over de voorstellen voor EDAP/EDF. Het bood NL de mogelijkheid om een aantal punten van waardering en punten van zorg naar voren te brengen. Sprake van een gedeeld belang om de defensiesector en de gezamenlijke ontwikkeling van defensiecapaciteiten een boost te geven.

Graag doorgeleiden naar AZ (10.2.e), DEF (10.2.e), EZ (10.2.e), FIN (10.2.e).

Bericht

Op vrijdag 27 januari jl. bracht de Europese Commissie een bezoek aan Den Haag voor consultaties over het door de Commissie in november jl. gepresenteerde Europees Defensie Actieplan (EDAP).

De CIE delegatie bestond uit 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e.

De NLse delegatie bestond uit 10.2.e, BZ/DirDVB, 10.2.e, DEF/DirDIO, 10.2.e, Raadsadviseur AZ, 10.2.e, EZ/DirMilitaire Productie, 10.2.e, FIN/DirBFB, 10.2.e, BZ/plvDirDIE, 10.2.e, DEF/HDB en 10.2.e. BZ/DVB. Aansluitend aan dit overleg vond een lunchbespreking plaats tussen de CIE-delegatie en hoofd DVB/VD 10.2.e en medewerkers van BZ, DEF, EZ, en FIN.

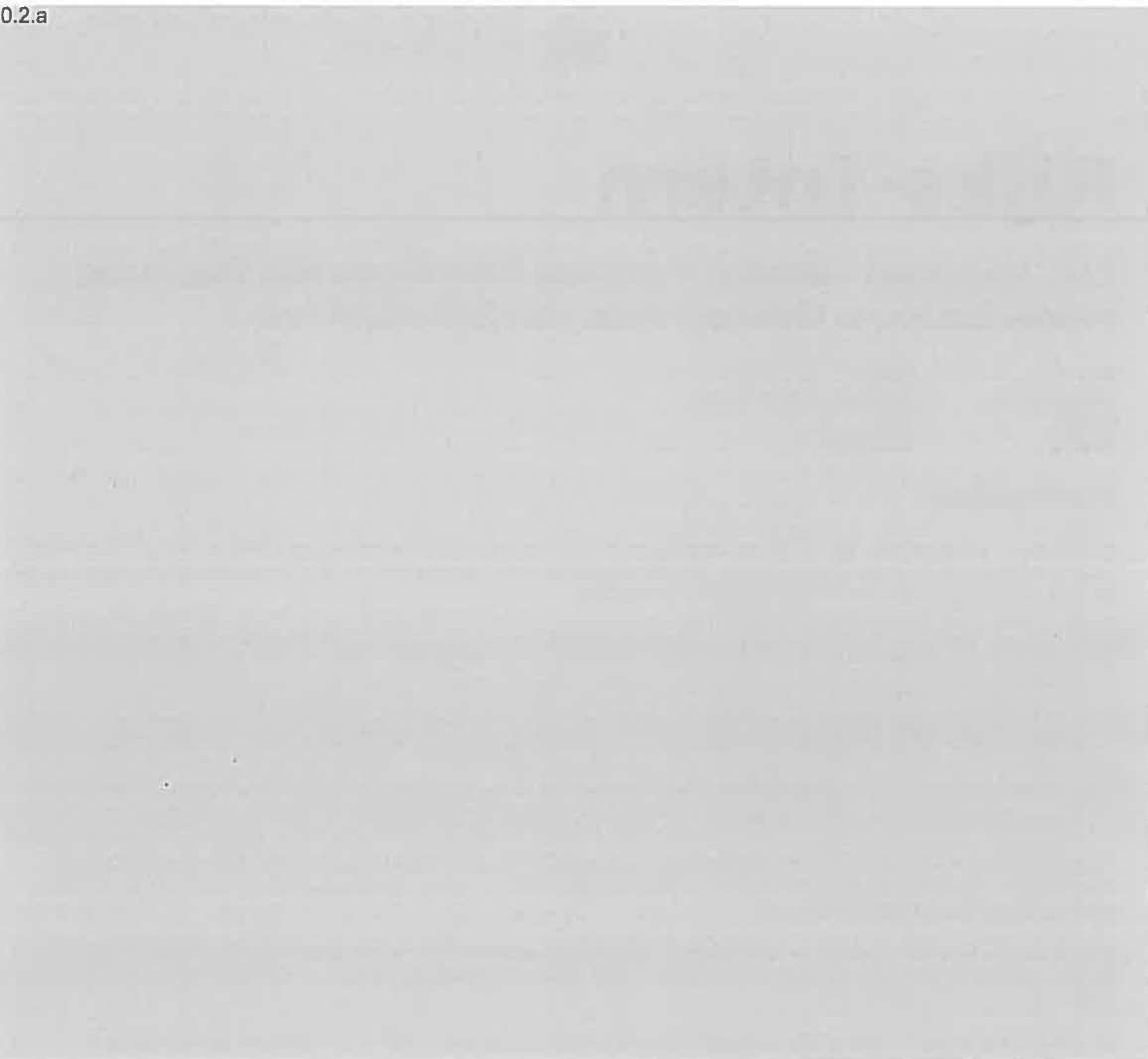
Opening

DirDVB heette de CIE delegatie welkom en sprak waardering uit voor hun komst; biedt goede gelegenheid om met betrokken departementen over de CIE voorstellen te spreken. NL is voorstander van het versterken van het GVDB en van meer gezamenlijke ontwikkeling van defensiecapaciteiten. Daarbij hanteert NL als uitgangspunten de drieslag: ambitieus, pragmatisch en realistisch. Bij de NAVO top in Wales is afgesproken dat de bondgenoten meer in defensie

moeten investeren,; daarbij is het zaak om dat ook zo kosten-efficiënt mogelijk te doen. T.a.v. bepaalde modaliteiten van het EDAP heeft NL wel een aantal vragen en opmerkingen.

Toelichting Commissie

10.2.a

Reacties en vragen NL

FIN gaf aan voorstander te zijn van meer Europese samenwerking op dit gebied, maar wees er op dat er voor NL ook een aantal beperkingen gelden. Het BNC-fiche m.b.t. het EDAP (27/1 in de MR), waarin de voorlopige NL positie uiteen is gezet, zal binnenkort met de CIE gedeeld worden¹¹

NL is tegen joint / cross liability: NL wil niet garant staan voor eventuele betalingsproblemen bij andere lidstaten.¹¹ NL heeft goede ervaring met bilaterale/multinationale defensieprojecten waarbij gewerkt wordt met een MoU en lead nation constructie, waarbij deelnemende lidstaten verantwoordelijk zijn voor hun eigen (nationale) kredietlijnen. EZ wees erop dat verschillen in defensiebegrotingscycli tussen lidstaten inderdaad een probleem vormen, maar dat verschillen in de planning van het ontwikkelen van capaciteiten en vooral de besluitvorming hierover eigenlijk een nog groter probleem vormen. Daarnaast zijn er verschillen in eisen m.b.t. standaarden. EZ wees ook op het belang van het verbeteren van de interne defensiemarkt door betere handhaving van de relevante richtlijnen.

DEF vroeg naar de relatie tussen het EDF en de EU Capability Development Plan (CPD) en de initiatieven van het EDA (voorkomen van opzetten van parallelle structuren), en naar een mogelijke link tussen EDF en PESCO.

DIE wees op het pleidooi van de CIE om het mandaat van de EIB te wijzigen zodat deze ook leningen aan de defensie industrie kan verstrekken; houden we dan wel de grote investeerders (pensioenfondsen) aan boord? En kan de CIE het beleid t.a.v. SGP/one offs nader toelichten.

11

Repliek Commissie

10.2.a

10.2.a

10.2.a

11

10.2.a

11

10.2.a

Berichtgegevens [RIJK]

Aan : BRE-CDP; BRE-PSC; BRE-DEF; BRN; DGPZ; PLV-DGPZ; DGES; PLV-DGES; DVB; DIE; BPZ; DVB-VD; DVB-CV; BLN-PA; PAR-PA; ROM-PA; LON-PA; WAR; MAD-PA; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e

Opsteller : 10.2.e

Afgestemd : DEF, DirDVB

Kenmerk : DVB/CV-017/2017

Type : Beleids

Prioriteit : Routine

Rubricering : Rijks-Intern

Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijks-Intern

Europa - EU - EVDB - Verslag Implementation Steering Group - European Defence Action Plan (17/02/2017)

Van : DVB
Verzonden op : 21 februari 2017 18:12
Land/regio : Europa
Forum : EU
Thema : EVDB

Samenvatting

- Op 17/2 organiseerde CIE de 1e bijeenkomst van de Implementation Steering Group over het Europees Defensie Actieplan (EDAP) om visie van LS te horen over het Europees Defensiefonds (EDF). De ER van december jl. gaf CIE de opdracht om in 1e helft 2017 voorstellen te doen voor de oprichting van het EDF. NL werd vertegenwoordigd door MinDEF en MinFIN.
- Het EDF moet zich volgens verschillende LS richten op die capaciteiten die voor de EU van strategisch belang zijn om aan het vastgestelde GVDB-ambitieniveau te voldoen. Prioriteiten moeten worden bepaald door LS.
- Vrijwel alle LS benadrukken het belang van het gebruik van bestaande structuren en een sleutelrol voor het Europees Defensie Agentschap in het hele EDF (onderzoeks- en capaciteitendeel).
- Veel LS hebben vragen over de financiering van het capaciteitendeel van het EDF. Kritisch t.a.v. inzet van schuldinstrumenten en flexibiliteit onder het SGP zijn o.a. NL. NL gaf aan dat het aangaan van joint liabilities voor NL geen optie is.
- Verschillende LS geven aan niet vooruit te willen lopen op MFK- onderhandelingen. Mogelijke financiering aan fonds vanuit EU-begroting moet worden besproken in context MFK-onderhandelingen.
- Volgende bijeenkomsten op 7/3 (EDAP exclusief het EDF) en 23/3 (EDF). Deadline voor het EDF-voorstel: juni ER.

Interventies LS

- NL dankt voor het paper. Deelt ook zorgen over SGP. NL is kritisch over projectgerelateerde schuldinstrumenten want geen voorstander van cross/joint liability. Het zou nuttig zijn, ook met het oog op de politieke arena, als de CIE een business case zou kunnen uitwerken (voorbeeldproject) die de voordelen van het EDF t.o.v. het bi/tri/multilaterale spoor in kaart brengt.

Reacties LS t.a.v. financiële aspecten

- NL e.a. vragen om schriftelijke toelichting. NL vindt het belangrijk financiële aspecten op basis van meer details nader te bezien, ook met het oog op het nieuwe MFK. Instrumenten als SPVs bevatten veelal in huidige vorm joint liability waar NL tegen is. EFSI-projecten betreffen vaak leningen aan private bedrijven met een natuurlijk rate of return (geen 'consumptie' zoals bij militaire projecten). Ook geeft NL aan dat niet vooruitgelopen moet worden op de MFK onderhandelingen, nieuwe MFK kent vele prioriteiten (waaronder verlaging begroting na Brexit).

Conclusie CIE

- Volgende bijeenkomsten van de *Implementation Steering Group*:
- 7/3: alle andere maatregelen uit het EDAP (exclusief het EDF).
- 23/3: EDF. CIE zal concrete documenten delen (voorstellen/opties die tot 'some kind of agreement' zouden kunnen leiden).

Rijks-Intern

Europa - EU - EVDB - Verslag Implementation Steering Group: EDAP/Europees Defensiefonds - 24 maart 2017

Van : DVB

Verzonden op : 28 maart 2017 18:40

Land/regio : Europa

Forum : EU

Thema : EVDB

Samenvatting

- Commissie en LS bespreken tijdens de Implementation Steering Group (ISG) op 24 maart 2017 het capability window van het Europees Defensiefonds (EDF) op basis van twee papers van de CIE.
- Aantal LS (o.a. NL) wijst op complexiteit komende MFK-onderhandelingen en feit dat dit programma niet zomaar binnen het nieuwe MFK past.
- LS positief over poolen van nationale middelen. Vragen over m.n. schuldfinanciering (en (over)garanties) van o.a. NL.
- Volgende bijeenkomst ISG wrs. op 24 april 2017. Mogelijk volgt extra bijeenkomst in aanloop naar de RBZ van 15 mei 2017.

Reactie lidstaten

Algemeen

- Ook [10.2.a] en NL onderstrepen dat het programma ook ten goede moet komen aan kleinere spelers.

Governance

- Veel LS herhalen het EDA te willen benutten en duplicatie van bestaande structuren te willen

vermijden *Business case*

- NL herhaalt haar eerdere verzoek om een business case: het zou nuttig zijn als de CIE na kan gaan welke EDA onderzoeksprojecten zich zouden kunnen lenen voor het programma (fase prototypes).

Financiering

- Ook NL zal de mogelijkheden bezien in de context van het MFK en wil graag een preview voor de periode na 2020, gelet op de complexiteit van de as. MFK-onderhandelingen in verband met vertrek VK.

Conclusie

- Volgende bijeenkomst wrs. op 24 april 2016. CIE-ideeen zijn dan hopelijk verder uitgewerkt en dienen mogelijk als input voor de informele RBZ/Defensie op 27 april (Commissaris Bienkowska mogelijk aanwezig). Mogelijk volgte extra bijeenkomst in aanloop naar de RBZ van 15 mei 2016.

Reactie lidstaten

- Voor NL zijn belangrijke criteria: 1. Financiële deelname is vrijwillig/optioneel. 2. Structuur is zo simpel mogelijk. 3. Geen joint/cross liability. Een business case zou de opties verhelderen. NL vraagt hoe het EDF zich verhoudt tot het Cooperative Financial Mechanism van het EDA.

Document met nummer 8

Rijks-Intern

Europa - EU - EVDB - Verslag Implementation Steering Group European Defence Action Plan 15/05/17

Van : DVB

Verzonden op : 17 mei 2017 12:59

Land/regio : Europa

Forum : EU

Thema : EVDB

Samenvatting

De CIE brengt op 7/6 haar voorstel uit voor een European Defence Industrial Development Programme (2019-2020), als een van de componenten van het Europees Defensiefonds. Veel LS willen belangrijke rol van het MKB. NL levert concrete suggestie. De nodige vragen over governance. Actie: reactie op non-paper gevraagd voor einde deze week 19/5 (dit betrof laatste ISG).

Belangrijkste gemaakte punten n.a.v. non-paper CIE over het EDIDP

Rol van het MKB

- Vrijwel alle LS benadrukken het belang van een duidelijke verwijzing naar het MKB, o.a. NL.
- NL stelt voor om de MKB-factor mee te wegen in de beoordelingscriteria (MKB x % meer kans). Daarnaast moet de CIE goed luisteren naar de behoeften van het MKB bij het opstellen van het programma (geen ingewikkeld papierwerk/bureaucratie).

Financial Toolbox

- [10.2.a.] en NL dringen er op aan dat het nieuwe Defense Industrial Development Program (uit EU-budget) en de Financial toolbox (uit begroting lidstaten) gescheiden moeten blijven. Verwijzen verder naar eerder ingenomen posities t.a.v. toolbox.

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 9 juni 2017 14:38
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Subject: RE: Bulletin: eerste appreciatie Cie-voorstel EDF

10.2.e

M heeft nog een aantal vragen bij de voorlaatste bullet bij het punt over "Aantal onderdelen uit financial toolbox ligt voor NL gevoelig":

+++

Welke? Waarom? Wat te doen? Graag eerst ook posities aan mij voorleggen.

+++

Kan DVB dit s.v.p. oppakken?

Dank alvast en groet,

10.2.e

10.2.e

Bezuidenhoutseweg 67, 2500 EB The Hague

10.2.e

www.government.nl

From: 10.2.e
Sent: donderdag 8 juni 2017 19:19
To: 10.2.e ; DGPZ; 10.2.e ; 10.2.e 1
Cc: 10.2.e 0
Subject: RE: Bulletin: eerste appreciatie Cie-voorstel EDF

10.2.e

Namens M alvast veel dank voor de snelle reactie.

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e

Sent: dondag 8 juni 2017 7:53:23

To: 10.2.e ; DGPZ; 10.2.e 10.2.e PS; 10.2.e

Cc: 10.2.e

Subject: Bulletin: eerste appreciatie Cie-voorstel EDF

Dag 10.2.e

Met veel dank aan 10.2.e onderstaand eerste appreciatie van Cie-voorstel inzake het Europees Defensiefonds dat gisteren gepresenteerd werd.

Hartelijke groet 10.2.e

EDF

Europese Commissie presenteerde op 7/6 mededeling over Europees Defensiefonds (EDF). Hieronder een eerste appreciatie.

- EDF zal verschillende fasen van capaciteitsontwikkeling ondersteunen: onderzoek, ontwikkeling en verwerving van EU-defensiecapaciteiten. CIE wil hiermee gezamenlijke defensieprojecten bevorderen en wijst o.a. op efficiëntievoordelen, verminderen risico duplicatie en grotere interoperabiliteit.
- Conform verwachting bestaat het fonds uit twee delen:
 - o Onderzoeksdeel: financiering van defensie-gerelateerd onderzoek. Preparatory Action (PA) voor defensie-gerelateerd onderzoek (2017 – 2019 / EUR 90 mln. uit EU begroting) als eerste stap die moet leiden tot volwaardig defensieonderzoeksprogramma per 2021 onder nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK). CIE presenteert hiervoor in loop 2018 een voorstel (EP beslist mee) en wil hiervoor ca. EUR 500 mln. per jaar reserveren vanaf 2021.
 - o Capaciteitendeel: financiering van gezamenlijke ontwikkeling van capaciteiten waarvoor CIE direct wetgevend voorstel presenteert in de vorm van een European Defence Industrial Development Programme voor periode 2019-2020. Programma moet brug slaan tussen fases onderzoek en verwerving. CIE wil hiervoor EUR 500 mln. vrijmaken uit EU-begroting (245 mln. voor 2019, 255 mln. voor 2020) ter financiering van o.a. productontwerpen, prototypes, testen van capaciteiten en haalbaarheidsstudies. Projecten moeten bijdragen aan veiligheids- en defensiebelangen EU en gezamenlijk vastgestelde prioriteiten voor capaciteitsontwikkeling. Uitvoering door tenminste 3 ondernemingen uit tenminste 2 lidstaten. Financiering 100% van totale kosten, maar beperkt tot 20% bij prototypes. Financiële bonus voor toekomstige PESCO-projecten (niet gespecificeerd hoe hoog). Deel van totale budget moet ten goede komen aan MKB. CIE is verantwoordelijk voor algemene uitvoering van het programma. Programma-comité met vertegenwoordigers LS en EDA moet CIE helpen bij opstellen werkprogramma. CIE wil dat Raad en EP het voorstel begin 2018 aannemen. CIE voorziet ambitieuzer programma onder nieuwe MFK. CIE referentiebedrag hiervoor is EUR 1 miljard per jaar.
 - o Als onderdeel van capaciteitendeel identificeert CIE ook financieel instrumentarium (financial toolbox) voor bevordering van gezamenlijke aanschaf van capaciteiten. Gebruik door lidstaten is vrijwillig. Opties: poolen van vrijwillige bijdragen, inzet project-gerelateerde financiële instrumenten (t.b.v. risico- en kostendeling), garantiestellingen t.b.v. (toe)leveranciers, bevorderen van gedeeld eigenaarschap en leasemogelijkheden. CIE wil comité met vertegenwoordigers van o.a. lidstaten, EDEO en EDA instellen om deze instrumenten uit te werken en interne taskforce oprichten om gebruik ervan door LS te ondersteunen. CIE wil ook mogelijkheid onderzoeken om permanente financiële structuur in te stellen die extra incentives zou kunnen bieden en legt hierbij link met (toekomstig) PESCO-kader.
 - o CIE meent dat capaciteitendeel EDF op termijn EUR 5 miljard per jaar kan genereren.

- Coordination Board met CIE, HV, lidstaten, EDA en industrie (indien van toepassing) overziet zowel onderzoeks- als capaciteitendeel. Vormgeving niet geëxpliciteerd.
 - CIE wil dat beide delen van EDF het MKB ten goede komen en grensoverschrijdende aanbestedingen bevorderen. CIE wil ook de inzet van Europese Investeringsbank (EIB) faciliteren. EIB zal volgens CIE op korte termijn meer doen om dual use technologieën te ondersteunen.
 - Eerste appreciatie: onderzoeksdeel EDF is al in gang gezet en bevat geen verrassingen. Positief dat CIE het capaciteitendeel EDF stapsgewijs insteekt (ervaring opdoen met Defence Industrial Development Programme in 2019-2020, vandaar verder uitbouwen). Terechte vaststelling dat MKB moet profiteren, zoals ook bepleit door NL. Aantal onderdelen uit financial toolbox ligt voor NL gevoelig; tegelijkertijd benadrukt CIE dat gebruik ervan door LS vrijwillig is en zullen deze verder met LS worden besproken.¹¹
- ¹¹ Toekomstige bijdragen uit EU begroting zullen moeten passen in volgend MFK.
- Vervolg: de Kamer zal via een BNC-fiche over de NL positie worden geïnformeerd. Deadline hiervoor is medio juli. EDF zal ook tijdens de ER juni aan bod komen.

Directeur Veiligheidsbeleid

Tel: ^{10.2.e} | @^{10.2.e}

BZ-Vertrouwelijk

EU - PSC - GBVB - Instructie PSC d.d. 13 juni 2017

Van : BPZ
Verzonden op : 13 juni 2017 15:39
Forum : EU - PSC
Thema : GBVB
Deadline : -
Gewenste actie : Gaarne instructie uitvoeren.

Samenvatting

Agenda: niet onder reikwijdte verzoek
Defensiefonds: niet onder reikwijdte verzoek

Europees

Commentaar

ICT-DIST: Graag ter informatie tevens aan DEF/CDS/HDB.

Bericht

Instructie voor PSC d.d. 13 juni 2017

niet onder reikwijdte verzoek

DISCUSSION POINTS

niet onder reikwijdte verzoek

niet onder reikwijdte verzoek

niet onder reikwijdte verzoek

2. Europees Defensie Fonds – presentatie Mededeling (rood)

Aanleiding

PSC will receive a presentation by COM DSG Paquet and COM DG Evans on the Communication "Launching the European Defence Fund".

NL positie / inzet

- NL verwelkomt het CIE voorstel. Het fonds kan samenwerking tussen lidstaten bevorderen en een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van het EU-ambitieniveau ten aanzien van het GVDB.
- NL is voorstander van een open, competitieve defensiemarkt. NL verwelkomt daarom de aandacht voor het mkb in het voorstel. Zoals eerder bepleit in aanloop naar het voorstel ziet NL graag dat bij de toewijzing van projectfinanciering grensoverschrijdende deelname van het mkb wordt bevoordeeld (award criteria).
- Belangrijk aandachtspunt is de financiering van het fonds: toekomstige bijdragen uit de Europese begroting moeten passen onder het volgende meerjarig financieel kader.
- U kunt vragen naar het vervolgtraject: in welke Raadswerkgroep en Raadsformatie zal het voorstel worden besproken en op welke termijn?
- In de EDF-mededeling worden nog een aantal aspecten benoemd die verdere uitwerking behoeven, waaronder:
 - de relatie met PESCO (financieel voordeel voor PESCO-projecten?)
 - aandeel van het Industrial Development Programme dat ten goede moet komen aan het mkb (omvang niet gespecificeerd)
 - overige maatregelen ter ondersteuning van het mkb
 - voor de uitwerking van de instrumenten uit de financial toolbox wordt een ad hoc comité opgericht – hoe gaat dit verder in zijn werk? Zoals bekend is NL geen voorstander van financieringsconstructies die leiden tot wederzijdse garantiestelling en is NL voor strikte toepassing van het SGP. Instrumenten uit financial toolbox behoeven verdere uitwerking alvorens LS deze goed kunnen beoordelen. NL is benieuwd naar het vervolgtraject dat de CIE hiervoor voorziet.

Achtergrond

- De Commissie heeft een voorstel voor een Europees Defensiefonds (EDF) gepresenteerd dat de gezamenlijke ontwikkeling en aanschaf van Europese detentiecapaciteiten moet bevorderen. Het fonds bestaat uit twee delen:
 - o Een onderzoeksdeel. Voor de periode 2017-2019 wordt hiervoor bij wijze van proef € 90 miljoen gereserveerd. Dit is een eerste stap naar een volwaardig Defensieonderzoeksprogramma na 2020 waarvoor de Commissie € 500 miljoen per jaar wil reserveren.
 - o Een capaciteitendeel voor de financiering van gezamenlijke ontwikkeling van capaciteiten. Zo wil de Commissie delen van projecten financieren voor het opstellen van technische specificaties, haalbaarheidsstudies en het ontwikkelen en testen van prototypes. Dit ondersteuningsprogramma wordt gedurende de periode 2019-2020 eerst uitgeprobeerd. De Commissie wil hier in totaal € 500 miljoen voor vrijmaken. Na 2020 wordt dan mogelijk een uitgebreider programma opgezet waarvoor de Commissie € 1 miljard per jaar wil reserveren.
- Voor de uiteindelijke aanschaf van capaciteiten wil de Commissie voorts vrijwillige bijdragen van lidstaten voor specifieke projecten verzamelen en ondersteunen met financiële instrumenten (financial toolbox) om samenwerking te bevorderen.¹¹
- De financiering van het fonds is een aandachtspunt: bijdragen uit de Europese begroting na 2020 moeten passen onder het volgende meerjarig financieel kader; de onderhandelingen daarover beginnen halverwege 2018. De bedragen die met het EDF gemoeid zijn liggen dan ook nog niet vast. Daarnaast zullen de opties uit de financial toolbox – waarvan het gebruik door lidstaten vrijwillig is – goed beoordeeld moeten worden. Hiervoor is aanvullende informatie nodig.
- De kansen voor de Nederlandse defensiesector worden op dit moment in kaart gebracht.

10.2.a

Documenten

- Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions – Launching the European Defence Fund (COM (2017) 295 final, dated 7 June 2017)

Hierna niet onder reikwijdte verzoek t/m page 7 of 8

BRE-PSC; BRE-CDP; BRE-ANTICI; bre-ish; DGPZ; PLV-DGPZ; RS; PS; BPZ; DIE-EX;
10.2.e BRN-CDP; DAM; DVB-CV; DVB-VD; DVB-TN; NYV-
PA; WAS-PA; MOS-PA; PAR-PA; BLN-PA; LON-PA; SBV-MIN-DEF

Opsteller : 10.2.e
Kenmerk : BPZ-091/17
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Actie/Instructie

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Ministerie van Buitenland

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M 10.2016
DV 2.e
DE 29/16
SG, DGES, BPZ, DIE
DIE

VER BESLUIT

Datum
20 juni 2017
Onder Referentie
DVB/VD-089/2017

Opgesteld
10.2.e
10.2.e

memo

Commissievoorstel Europees Defensiefonds: concept
BNC-fiche.

Aanleiding

- De Europese Commissie presenteerde op 7 juni jl. een mededeling over oprichting van het Europees Defensiefonds (EDF) en een voorstel tot een verordening voor een industrieel ontwikkelingsprogramma voor de Europese defensie.
- Uw vragen over de *financial toolbox* uit het EDF n.a.v. het DVB-bulletin en uw verzoek om het tijdig voorleggen van de NL positie.

Gevraagd besluit

- Uw akkoord op hoofdlijnen met bijgevoegd concept BNC-fiche waarin NL een positieve grondhouding aanneemt t.a.v. zowel de mededeling als de verordening. Dit concept moet nog ambtelijk in de BNC en CoCo worden besproken.
- Indien mogelijk graag uw reactie op de BNC-fiche i.v.m. bespreking in de BNC op 5 juli as. Deadline voor verzending aan Tweede Kamer is 19 juli.
- Het concept wordt parallel voorgelegd aan de ministers van DEF, FIN en EZ.

Kern/samenvatting

- NL staat in het concept-fiche positief tegenover de voorstellen in zowel de mededeling als de verordening. Deze kunnen samenwerking tussen lidstaten bevorderen en kansen bieden voor de NL industrie. Het fonds kan ook bijdragen aan het terugdringen van strategische capaciteitstekorten. Voor NL is het belangrijk dat de bevordering van een gelijk speelveld zodat bedrijven uit kleinere landen (incl. MKB) eerlijke kansen krijgen, nog nadrukkelijker wordt gemarkeerd.
- NL geeft t.a.v. de mededeling aan dat de instrumenten uit de omschreven *financial toolbox*, die lidstaten vrijwillig zouden kunnen inzetten voor de gezamenlijke ontwikkeling (na fase prototypes) of aanschaf van capaciteiten, verdere uitwerking behoeven. Die uitwerking is door de Commissie voorzien in een ad hoc comité, waarin ook de lidstaten plaats zullen nemen. NL beperkt zich in het fiche dan ook tot een aantal lijnen waarlangs het onderdelen van de *toolbox* zal beoordelen: deelname is wat NL betreft vrijwillig, NL is geen voorstander van financieringsconstructies die voor NL leiden tot wederzijdse garantstelling (lidstaten staan dan over en weer garant voor elkaars financiële verplichtingen) en NL is terughoudend als het gaat om het uitzonderen van specifieke uitgaven in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP). Deze punten zijn conform het BNC-fiche over het Europees

Defensie Actieplan van 3 februari jl. en stellen dus geen verdere beperkingen aan de toekomstige NL positionering. Of er sprake is van wederzijdse garantiestelling is afhankelijk van de verdere uitwerking (zie toelichting).

- Besprekingen in de Raad over de verordening (industriële ontwikkelingsprogramma voor 2019 en 2020, financiering uit EU begroting) zullen naar verwachting snel starten onder het Estse voorzitterschap. Het EP beslist mee.
- MinDEF inventariseert op dit moment mogelijke NL projectvoorstellen.

Datum
28 juni 2017

Onze Referentie
DVB/VD-089/2017

Toelichting

Financial toolbox als onderdeel van het capaciteitendeel van het EDF

- U vroeg welke onderdelen uit de *financial toolbox* gevoelig liggen voor Nederland en waarom.
- De *financial toolbox* omvat vier instrumenten die lidstaten "case by case" en op vrijwillige basis kunnen inzetten voor gezamenlijke ontwikkeling (fase na prototypes) en aanschaf van defensiecapaciteiten:
 1. Het *poolen* van vrijwillige bijdragen van lidstaten voor specifieke projecten.
 2. De inzet van project-gerelateerde financiële instrumenten om risico's en kosten tussen lidstaten te delen.
 3. Garantstellingen door lidstaten voor de projectgerelateerde financiering van (toe)leveranciers.
 4. Het bevorderen van gedeeld eigenaarschap van capaciteiten en leasemogelijkheden (waarbij de private sector, andere lidstaten of derde landen eigenaar zijn).
- De Commissie wil een ad hoc Comité met vertegenwoordigers van o.a. lidstaten, EDEO en EDA inrichten om deze instrumenten verder uit te werken.
- In het BNC-fiche over het Europees Defensie Actieplan van 3 februari jl. heeft NL de voorwaarde gesteld dat financieringsconstructies niet leiden tot wederzijdse garantiestelling tussen lidstaten (*joint liability*). Reden is dat NL niet het risico wil lopen extra kosten te moeten maken, wanneer andere lidstaten in geval van verliezen niet aan hun garantieverplichtingen voldoen. Uit de huidige omschrijving van de *toolbox* is nog niet op te maken of en voor welke onderdelen wederzijdse garantiestelling aan de orde is. Dit is afhankelijk van de verdere uitwerking. Vooral waar het gaat om garantstellingen of project-gerelateerde financiële instrumenten is echter niet uit te sluiten dat de Commissie graag een vorm kiest met wederzijdse garantiestelling, aangezien dit vooral bij inlenen op de kapitaalmarkten voor de financiering van projecten resulteert in een (nog) lagere rente dan wanneer lidstaten enkel voor een eigen deel garant staan.
- De Commissie stelt dat kapitaalbijdragen of garanties voor de financiële *toolbox* niet hoeven mee te tellen voor het structureel saldo van lidstaten binnen het SGP. NL pleit er in de regel voor dat de Commissie terughoudend omgaat met het toestaan van uitzonderingen op het SGP, zodat de werking t.b.v. gezond begrotingsbeleid niet wordt uitgehold. Of uitzondering in dit geval gerechtvaardigd is zal moeten blijken bij de verdere uitwerking (ook een positieve appreciatie wordt wat dat betreft in het fiche niet uitgesloten).
- NL zal actief deelnemen aan het comité waarin de instrumenten verder zullen worden uitgewerkt.

Bijlagen

- Concept BNC-fiche

Aan M
Van DVE 10.2
Via DGF e 21/11
Kopie aan SG, BPZ, DIE, DAM
Afgestemd met BPZ, DIE, DAM

TER BESLISSING

Datum
20-11-2017
Onze Referentie
DVB/VD-130/2017
Opgesteld door
10.2.e

memo

Europees defensiefonds: antwoorden op schriftelijke vragen Eerste Kamer

Aanleiding

Schriftelijke vragen van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking van de Eerste Kamer aan de minister van Defensie (ingezonden op 26 oktober jl.) over het Europees Defensiefonds (EDF) en bijbehorende verordening voor een Industrieel ontwikkelingsprogramma (EDIDP).

Gevraagd besluit

Uw akkoord met bijgevoegde conceptantwoorden en beantwoording door minister Bijleveld mede namens u. De Eerste Kamer heeft verzocht om toezending van de antwoorden per 23 november 2017.

10.2.e 22/11
akkoord
C3 zie opm. bij 18)

Kern/samenvatting

- De vragen zijn gesteld door D66 en de SP en spitsen zich toe op het Europees Defensiefonds (EDF) en het bijbehorende voorstel (verordening) voor een industrieel ontwikkelingsprogramma (EDIDP). De vragen gaan o.a. over nut en noodzaak, de financiering en de samenhang met NAVO.
- MinDEF is eerstverantwoordelijk voor het EDF/EDIDP (vraag 1 t/m 19). Een groot deel van de vragen ligt tevens op het terrein van minEZK (defensie-industrie).
- niet onder reikwijdte verzoek [redacted]
- De concept-antwoorden zijn conform het BNC fiche over het EDF en EDIDP en de kabinetsappreciatie over het EU implementatieplan op het gebied van veiligheid en defensie.

Bijlagen:

- Concept-antwoorden

env-2017-7646

From: 10.2.e
 To: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
 Cc: 10.2.e
 Subject: FW: t.b.v. M-bulletin: CIE MFK-deelvoorstellen
 Date: woensdag 13 juni 2018 23:18:22

From: 10.2.e
 Sent: woensdag 13 juni 2018 20:57:48
 To: 10.2.e ; PS
 Cc: 10.2.e DTE; 10.2.e ;
 10.2.e
 Subject: t.b.v. M-bulletin: CIE MFK-deelvoorstellen

Ha 10.2.e ,
 Met veel dank aan 10.2.e (DIE) en 10.2.e (DVB), hierbij graag t.b.v. M-bulletin een korte appreciatie
 van de CIE-voorstellen over niet onder reikwijdte en defensie.
 Hartelijke groeten, 10.2.e k

Wetgevingsvoorstellen in het kader van MFK

niet onder reikwijdte verzoek

[Redacted content]

niet onder
 reikwijdte
 verzoek

[Redacted content]

niet onder reikwijdte verzoek

Europees Defensiefonds (EDF) (13/6)

- CIE presenteerde voorstel voor nieuw defensiefonds van EUR 13 mrd voor periode 2021-2027.
- EDF biedt financiering van zowel innovatief defensieonderzoek (ca 4 mrd) als ontwikkeling defensiecapaciteiten waaraan nu tekort is in EU (ca 9 mrd).¹¹
- Voorstel bevat o.a. financiële bonus voor betrokkenheid grensoverschrijdend midden- en kleinbedrijf (MKB) en PESCO-projecten.
- Projecten moeten worden uitgevoerd door consortium van min. 3 bedrijven uit min. 3 EU lidstaten¹¹. Programma staat open voor EER/EFTA-landen, niet voor andere 3^e landen.¹¹
- Brusselse besprekingen starten binnenkort. NL zal, adh BNC-fiche, voorstellen in kader van nieuwe MFK integraal beoordelen.
- Raad en EP bereikten inmiddels akkoord over voorloper EDF in 2019 en 2020: *European Defence Industrial Development Programma* (EDIDP, totaal 500 mln). Akkoord is naar verwachting hamerstuk op Raad Algemene Zaken van 26 juni as. EP stemt plenair in juli.
- Belangrijke NL aandachtspunten zijn in dit akkoord verwerkt, o.a. eerlijke kansen voor MKB (o.a. bonus) en toegang tot financiering voor bedrijven in NL maar met moederbedrijf in 3^e land.
- MinDEF inventariseert welke projecten in 2019-2020 kans maken op financiering.¹¹

niet onder reikwijdte verzoek

- niet onder reikwijdte verzoek

Proces: EDF: Appreciatie volgt via geëigende BNC procedure. niet onder reikwijdte
verzoek
Fiche/brief uiterlijk 25 juli naar TK. In Brussel vinden onderhandelingen
tegelijktijd in vakraad RBZ (Defensie) + werkgroepen en in RAZ + ad hoc werkgroep (als
onderdeel van bredere MFK-discussie) plaats.

Ad-hoc working party on MFF 10-07-2018**AGENDA**

valt niet onder reikwijdte verzoek

2. Defence >> DEF, BZ/DVB

valt niet onder reikwijdte verzoek

valt niet onder reikwijdte verzoek

INSTRUCTIE

valt niet onder reikwijdte verzoek

[redacted]

[redacted]

- I [redacted]
- I [redacted]
- I [redacted]
- I [redacted]

[redacted]

- I [redacted]
- I [redacted]
- I [redacted]
- [redacted]

valt niet onder reikwijdte verzoek

2. Defence

valt niet
onder
reikwijdte
verzoek

Europees Defensiefonds (EDF)

- Doel van het fonds is om te komen tot een sterke, concurrerende en innovatieve Europese industriële en technologische defensiebasis die meer efficiënt is. Tevens dient het fonds bij te dragen aan de strategische autonomie van de Unie door grensoverschrijdende samenwerking te ondersteunen, zowel in de onderzoeksfase als in de ontwikkelingsfase van defensieproducten en technologieën.
- De Commissie wil hiervoor in totaal €13 miljard investeren; €4,1 miljard voor defensie-gerelateerd onderzoek, €8,9 miljard voor de ontwikkeling van defensie-capaciteiten.
- Het EDF past in de Nederlandse ideeën over MFK; overall inzet op een kleiner budget, maar focus op veiligheid, onderzoek en innovatie.
- Het EDF kan ervoor zorgen dat LS de strategische capaciteiten kunnen ontwikkelen en verwerven die de EU nodig heeft om meer verantwoordelijkheid te nemen voor haar eigen veiligheid. Ook kan het fonds bijdragen aan het terugdringen van de strategische capaciteitstekorten die zowel in EU als in NAVO-verband zijn vastgesteld.

Aandachtspunten

- De defensiemarkt is een imperfecte markt waarin een gelijk speelveld niet vanzelfsprekend is. NL verwelkomt maatregelen die een meer open en competitieve defensiemarkt stimuleren om een gelijk speelveld te versterken. NL acht het van belang om onderzoeks- en ontwikkelingsfasen goed op elkaar te laten aansluiten en zal inzetten op zo min mogelijk complexiteit voor wat betreft de procedures.
- NL ziet het Europees Defensie Agentschap (EDA) als intergouvernementeel forum waar prioriteiten aangaande Europese defensie capaciteiten en daarvoor benodigd onderzoek worden besproken; duidelijke link tussen EDA activiteiten en activiteiten in het kader van het EDF acht NL noodzakelijk.
- Belangrijk dat EDF bijdraagt aan een *level playing field*, eerlijkere kansen creëert voor bedrijven als hoofdaannemer of toeleverancier in de defensie-industrie. Grensoverschrijdende MKB-participatie is daarom een belangrijk NL aandachtspunt. Goed dat voorstel hiervoor stimulansen biedt.
- NL vindt het belangrijk dat ondernemingen met bedrijfsactiviteiten in NL onder voorwaarden toegang tot deelname en financiering krijgen.
- Grensoverschrijdende samenwerking tussen systeembouwers oftewel Original Equipment Manufacturers (OEMs) en toeleverende bedrijven zoals MKB en kennisinstituten worden zoals voorgesteld vanuit het fonds ondersteund om gesloten toeleveringsketens van OEMs te doorbreken. Dit houdt ook de mogelijkheid open voor toegang tot de Europese toeleveringsketens van MKB uit landen waar geen of weinig systeembouwers gevestigd zijn. Dit is voor NL van belang zodat de NL DVI, grotendeels MKB, een eerlijke kans kan krijgen binnen dit programma.
- Voor wat betreft de Financial toolbox geldt tot slot dat het een geschikt middel is om gezamenlijke aanschaf te stimuleren. NL hecht eraan dat dit op vrijwillige basis gebeurt (zoals nu voorzien is) en dat er geen sprake is van constructies die leiden tot wederzijdse garantiestelling, of het uitzonderen van specifieke uitgaves.

16.1

10.2.e

Aan: PS

Aan: DVB via DHPZ

Cc: SG, DGPS, DIE, BPZ

Datum: 12 juli 2018

Onderwerp: Concept BNC Fiche Commissievoorstel Europees Defensiefonds

Wakkoord

2018.4117

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M 10.10.18
DVE 2.10.
DGF e 2.e
SG, DGES, DIE, BPZ
DIE

TER BESLISSING

Datum
10-07-2018
Onze Referentie
DVB/VD-088/2018
Opgesteld door
10.2.e

memo

Concept BNC Fiche Commissievoorstel Europees
Defensiefonds

Aanleiding

- De Europese Commissie presenteerde op 13 juni jl. een verordening tot oprichting van het Europees Defensiefonds (EDF) van in totaal EUR 13 mrd onder het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK, 2021-2027).
- De Tweede Kamer ontvangt als gebruikelijk een BNC Fiche over het voorstel. Deadline voor verzending aan de Kamer is 25 juli 2018.

Gevraagd besluit

- Uw akkoord met bijgevoegd concept BNC Fiche over het EDF voor de periode 2021-2027 waarin NL een positieve houding inneemt t.a.v. het fonds. Het fiche is in lijn met het eerdere BNC Fiche van 14 juli 2017 over de periode 2019-2020.
- Het concept wordt besproken in de BNC van 11 juli en CoCo van 17 juli, en staat op de agenda van de schriftelijke MR van 20 juli. **Graag uw reactie voorafgaand aan de CoCo van 17 juli.**
- Het fiche wordt parallel voorgelegd aan de minister van DEF en EZK.

Kern/samenvatting

- Het EDF biedt financiering van zowel innovatief defensieonderzoek (ca 4 mrd) als de ontwikkeling van defensiecapaciteiten waaraan nu tekort is in de EU (ca 9 mrd).
- Het fonds wil hiermee bijdragen aan een concurrerende en innovatieve Europese Industriële en technologische defensiebasis, de strategische autonomie van de EU en de samenwerking tussen lidstaten.
- NL is in het fiche positief over het EDF, en onderschrijft het doel van het fonds. Het fonds kan samenwerking tussen lidstaten bevorderen en biedt kansen voor de Nederlandse defensiesector. Ook kan het bijdragen aan het terugdringen van strategische capaciteitstekorten in zowel EU- als NAVO-verband. Verder verwelkomt NL in het fiche de mogelijkheid dat niet-EU ondernemingen met bedrijfsactiviteiten in NL onder voorwaarden toegang tot financiering krijgen. NL benadrukt voorts het belang van een *level playing field* en van de samenhang met andere initiatieven, zoals Permanent Gestructureerde Samenwerking (PESCO) en initiatieven binnen het Europees Defensie Agentschap (EDA).

CRV 2018. 4117

Toelichting

Datum

10-07-2018

Onze Referentie

DVB/VD-088/2018

- Het EDF betreft een uitwerking en samenvoeging van twee programma's onder het huidige MFK, namelijk het voorbereidende defensieonderzoeksprogramma *Preparatory Action on Defence Research* (PADR) en het industrieel ontwikkelingsprogramma *European Defence Industrial Development Programme* (EDIDP, 2019-2020).
- Projecten moeten worden uitgevoerd door een consortium van minimaal 3 bedrijven uit minimaal 3 lidstaten om in aanmerking te komen voor financiering. Financiering uit het programma staat open voor landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) die tevens lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EU + Noorwegen, IJsland, Liechtenstein).
- Het voorstel bevat o.a. een financiële bonus voor de betrokkenheid van het grensoverschrijdende midden- en kleinbedrijf (MKB) en voor PESCO-projecten.
- Naast onderzoek en ontwikkeling, wordt door de Commissie en lidstaten gezamenlijk gewerkt aan het inventariseren van financiële instrumenten die de lidstaten kunnen helpen bij de gezamenlijke aanschaf van defensiematerieel. Lidstaten kunnen op vrijwillige basis van deze *financial toolbox* gebruik maken.
- De Raad en het Europees Parlement bereikten inmiddels overeenstemming over de ontwikkelingspoot van het EDF in 2019 en 2020 onder het huidige MFK: het industrieel ontwikkelingsprogramma (EDIDP). Dit betreft in totaal EUR 500 mln.

Bijlagen

- Concept BNC Fiche Europees Defensiefonds